

Fokus på sexuella trakasserier och samtycke

Information om upplägget

Materialet som du nu håller i din hand är framtaget av stiftelsen Friends i vårt arbete med att stötta skolor i deras systematiska trygghetsarbete.

Tanken är att detta material kan ligga som underlag för diskussioner i kollegiet under arbetslagsmöten eller arbetsplattsträffar. Allt är synkat med styrdokument för skolan och har som ändå mål att hjälpa er i ert fortsatta trygghetsarbete genom att skapa samsyn bland personalen.

I den här övning får ni både reflektera individuellt och diskutera i kollegiet kring hur ni arbetar med sexuella trakasserier och samtycke på skolan. Ni får tillfälle att tillsammans undersöka, analysera och kritiskt granska er verksamhet. Det är viktigt att ni har ett utforskande tänk och det är helt okej att pröva sig fram för att hitta nya lösningar och åtgärder. För att skapa delaktighet i hela personalgruppen är det lämpligt att rektor eller arbetslagsledare har förankrat innehållet, hur arbetet ska organiseras, planeras och genomföras.

Syfte

- Hitta styrkor och utmaningar kring sexuella trakasserier på er skola.
- Identifiera vad ni behöver arbeta vidare med på skolan för att förebygga sexuella trakasserier och främja samtycke.

Instruktioner

Förberedelser individuellt (cirka 30-45 minuter)

Läs igenom innehållet här: **Sexuella trakasserier och samtycke**. Anteckna gärna dina reflektioner och frågor. Lyft detta sedan med dina kollegor.

- Vilka tankar väcktes hos dig?
- Vad kan du använda i din undervisning? Vad skulle du vilja utforska mer?

Diskutera med kollegor

Vad säger lagen och läroplanen?

Inget barn får diskrimineras eller trakasseras i skolan. Alla skolor måste enligt diskrimineringslagen arbeta med aktiva åtgärder för att motverka trakasserier och diskriminering. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att skolan ska arbeta fortlöpande, under året, för att främja en trygg skolmiljö för alla elever. Läroplanen är tydlig med skolans grundläggande värden. Till exempel ska skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, människors eget värde, människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, och alla människors lika värde.

Utgå i diskussionen från era reflektioner och det ni antecknat när ni tagit del av materialet från Kunskapsbanken. Ha gärna materialet tillgängligt om ni tillsammans vill läsa någon del av texten igen. Om ni vill kan ni också använda diskussionsfrågorna nedan som stöd för samtalet. Vid diskussion av frågorna nedan ska ni också klargöra vilka kunskaper och erfarenheter som ni grundar era svar på.

Diskutera följande frågor:

- Fundera kring hur sexuella trakasserier kan ta sig uttryck på er skola. Finns det mer tydliga uttryck och de som är mindre tydliga? Vilka reagerar eller agerar ni på och hur? Reagerar ni alltid?
- Hur pratar ni om samtycke och integritet med eleverna? Vad behöver ni utveckla?
- Vad behöver ni som arbetsgrupp för att bli bättre på att upptäcka sexuella trakasserier?
- Vilka åtgärder vidtar ni för att säkerställa att alla elever behandlas med lika värde och respekt i skolan?
- Vilka strategier och riktlinjer har ni för att förebygga sexuella trakasserier bland elever och personal?
- Hur hanterar ni incidenter av sexuella trakasserier och vilka insatser har ni för att stödja de som blivit utsatta?

Sammanfatta vad ni har diskuterat och kom fram till 3-5 områden som ni vill arbeta vidare med. Skriv ner vad ni har kommit fram till och lämna detta till skolledningen eller arbetslagsledare.

Tips!

För att alla ska ges möjlighet att reflektera utifrån sin roll och kontext på skolan, behöver ni kanske dela in er i par eller mindre grupper, beroende på hur många ni är. Avsätt tid för allas samtalsutrymme och tid för sammanfattande och avslutande samtal i stor grupp. Anteckna de behov som ni identifierat och de strategier som ni föreslagit. Ni kan dela underlaget med skolledningen för att skolan ska kunna inkludera det i sin plan mot kränkande behandling och/eller en kompetensutvecklingsplan.

Övningar att genomföra med eleverna

Här finns förslag på övningar att göra tillsammans med eleverna. På så sätt gör ni även eleverna delaktiga i arbetet kring sexuella trakasserier och samtycke på skolan.

Läs gärna **våra tips inför att göra övningar med eleverna**

Åk F-3: Tvärtom i sagornas värld

I den här övningen läser ni tillsammans olika sagor eller böcker där ni aktivt byter kön eller lägger till andra attribut för att utmana normer i berättelsen.

Åk 4-6: Trygg klass

Övning där eleverna ska diskutera hur de kan få en så trygg klass som möjligt.

Åk 7-9: Hela havet stormar med twist

Eleverna får leka den välkända leken "Hela havet stormar", men med orättvisa regler. Genom att medvetet skapa orättvisa regler för eleverna syftar övningen till att väcka tankar och diskussion om hur olika grupper i samhället har olika förutsättningar i livet.